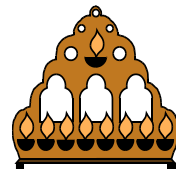

קיצור דיני חנוכה – הראי"ה קוק זצ"ל

- א. בחנוכה מזכירים את ניסי ד' לעם ישראל על ידי הדלקת נרות והלל והודאה**
1. זכר חסדים ופלאי א-ל-וה,
 2. בשנות קדם הביט מגבוה,
 3. לתת עז להחליף כח,
 4. לעם ממשך מגזע קדוש פורח,
 5. חובה עלינו לעד להזכירה
 6. חסד א-ל במעשה ואמירה.
 7. בעשרים וחמשה לכסלו החדש
 8. יום אדיר ברב טוהר וקודש,
 9. שמונת ימים בו זבאו,
 10. להודות ולהלל לקבועו,
 11. להדליק נרות כבָּרְקִים מוֹהִירִים,
 12. ומדי יום יוסיפו המהדרים
הבחירים,
 13. גם כל נפשות בית ידליקו בגילה
 14. איש גרותיו ויסלדו בחילה.
- ב. הדלקת הנרות בברכה**
15. ושלש יברכו עת ידליקו
 16. בברכת זמן רצון ופיקו,
 17. ובכל הלילות אף שתיים ברכות
 18. מצות וזכר נסים יחד נערכות,
 19. לבד אם שכח או שגה בהלכה
 20. ולא ברך בראשון לזמן הברכה
 21. אז מפני חקמים הדת נתונה
 22. בכל לילה שיזכר לברך זמן באמונה.
- ג. דין מי שלא הדליק בביתו ודין אורח**
23. ואם להדליק נרות פס כחהו
 24. ישא ברכה עת תחזינה עינהו
 25. וברכת זמן ונסים יודה לא-ל
 26. בראותו נרות מצוה בתי ישראל.
 27. ועובר אורח בארץ נכריה
 28. אם בבית זבולו אשתו הליכות
צופיה,
 29. וכדת היא נרות עורכת
 30. גם בעד בעלה אשר הרחיק ללכת,
- ד. חוב נשים בהדלקת נרות**
31. אז חובה עוד אין עליהו
 32. להדליק נר במלון מגרהו.
 33. ואם הגבר האורח זבא בגפו,
 34. לקחת חלק בגרות הבית ופרש פפו.
 35. והאיש אשר אין לו מקום קבוע,
 36. הנה יאכל פתו ולשכב הנה ינוע,
 37. במקום אשר יאכל מאכלו,
 38. שמה להדליק שפחה גורלו.
- ה. דין עיוור בהדלקת נרות**
39. והדת על הכל מחקמים נתנה
 40. כי אף לנשים היא למנה,
 41. כי אף להן זאת יאיתה,
 42. כי מידי אשת חיל יד ד' נגלתה.
 43. ואף איש נדבא עור עיניו
 44. לפעלת צדק זאת יתן נדים,
 45. ואם אין לאל ידו לערף המערכה,
 46. יעזרהו רעהו והוא יברך פהלכה.
 47. אף אם עמדו תהי עזרתו
 48. בעדו תעשה היא מצותו,
 49. כי במצוה זאת חקמים אמרו
 50. להוציא הגברים חובתם הנשים
יגברו.
 51. אף תוכל אשה למלאות יד שליח,
 52. אף מצוה לאיש יראת ד' הרים.
- ו. ערכו של נר חנוכה מול מצוות קידוש, הבדלה ונר שבת**
53. כי מצוה רבה היא בערכה נהדרה
 54. מיין קדוש והבדלה היא יקרה.
 55. רק נר שבת ממנה נכבד בעינינו
 56. כי גדול היום וקדוש לאדוננו.

- ז. זמן הדלקת הנרות**
57. אֲשֶׁרִי יִרְאֵה ד' בְּזִמְנָה יִקְדִימָנָה,
58. כָּבֵא הַשֶּׁמֶשׁ וּמָהָר יַעֲשֶׂנָה,
59. אֵד אִם אַנְה לְיָדוֹ דְּבַר מִפְרִיעַ
60. יִמָּהָר עוֹנֵתָה שְׁעָה וּרְבִיעַ.
61. וְרַב שְׁמֹן בְּמִנּוּרָה אִזְּ צִיקוּ,
62. לְזִמְן כְּחֲצֵי שְׁעָה בְּלִילָה עוֹד יִדְלִיקוּ.
63. אֵד יִזְהָר וְלֹא יִחְבֹּק יָדַיִם
64. עַד עֵת בְּשׁוּק כְּלוּ רְגָלַיִם
65. אֵד לַעֲת זֹאת לְיַעֲקֹב עֵת צָרָה
66. אֲשֶׁר רַק בְּבִיתוֹ יִתְהַדָּר בְּמִצְוֵה
- הַיִּקְרָה
67. אִזְּ זִמְן הַמִּצְוָה נִתְאַחַר
68. וְיִכּוֹל לַעֲשׂוֹתָה עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר,
69. אִם בְּכָל בֵּיתוֹ עוֹד גְּלוּיֵי עֵינַיִם
70. וְחִבְלֵי שָׁנָה עוֹד לֹא סָגְרוּ לָהֶם
- עֲפֻעֵפִים,
71. וּמִדַּת הַשְּׁמֹן בְּלִבָּבוֹ יִשְׁעַר
72. אִם חֲצֵי הַשְּׁעָה תִּהְיֶה לְבַעַר.
- ח. מקום הדלקת הנרות**
73. וּבִפְתַח הַבַּיִת יַעֲרֹךְ גֵּרָהוּ
74. בְּמִזְוֵזוֹת שְׂמַאל לְמַעַן הַמִּצְוֹת
- יִסוּבְּבוּהוּ.
75. אִם בְּלֹא מִזְוֵזָה פְּתַחוּ כְּמַחְתָּרֵת
76. אִזְּ מִשְׂמַאל הַיָּמִין נִבְחָרֵת.
77. אִם עַל יָד רְחוּבוֹת בֵּיתוֹ נִפְתַּחַת
78. בְּפִתַח הַהוּא יִדְלִיק הַיָּר הַמְּשַׁמַּחַת.
79. וְאִם סָבִיב לָהּ יִקְיֹף הַחֲצָר
80. אִף אִזְּ מִפְתַּחָה לֹא יִבְצָר.
81. וְאִם מִשְׁנֵי עֲבָרִים לְבֵיתוֹ דְּלֵתִים
82. בְּשִׁתִּיהוֹן יִדְלִיק לְמַנַּע מִרְאֵה עֵינַיִם.
- ט. מקום הדלקה בשעת סכנה**
83. אִף בְּעֵת לְהַעֲמִיד הַדָּת בַּת יַעֲקֹב
- יִרְאֵה
84. וּבְקִיּוּם הַמִּצְוֹת בְּחֹדֶר שֶׁם נִחְבְּאָה
85. זֹאת הַמִּצְוָה לֹא נִשְׁבְּתָה,
86. כִּי בְּפָנִים הַבַּיִת תִּקַּח עֲמֻדָתָה
87. לְהַזְכִּיר בְּנֵי הַבַּיִת לְעוֹרֵר לְבוֹתָם
88. לְהַלֵּל לַד' וּלְפָאֵרוֹ בְּמִקְהֵלוֹתָם.
89. אִזְּ אֵד בְּמִקּוֹם אַחַד יַעֲמִיד עַל כָּנָם,
90. אִף אִם הַפְּתָחִים יִגְדְּלוּ בְּמִנְיָנָם.
- י. מקום הדלקה בבניין קומות ומי שאין לו פתח לרשות הרבים**
91. וְאִם בְּמִקּוֹם גְּבוּהָ בַעֲלִילָה יְהִי גֵוָהוּ,
92. אִזְּ יַעֲרֹךְ בְּחִלּוֹן גֵּרָהוּ
93. וְאִף הַדָּר בְּבֵית יִמְעוֹנֵתָה שְׁפֵלָה
94. לְהַדְלִיק בְּחִלּוֹן הַמִּצְוָה גְּדֻלָּה,
95. בְּעֵת אֲשֶׁר כְּדַת בְּפִתַּחָהוּ
96. לְהַדְלִיק שְׂמָה לֹא תִמְצָא יִדְהוּ.
- יא. מיקום הנחת הנרות בהדלקה בפתח הדלת וסדר הדלקת הנרות בחנוכיה**
97. אֵד אִם בְּפִתַח הַבַּיִת יִצִּיב לָהּ יָד
98. הַזְּהִיר בְּמִצְוָה וְאֵת קְדוּשֵׁים רַד
99. יִשְׁפִּילָנָה לְמִטָּה מִטְּפָחִים עֲשֶׂרָה
100. וְאִזְּ לְשֵׁם מִצְוָה תִּהְיֶה נִכְרָה,
101. וְאִם יוֹתֵר מִזֶּה הַגְּבִיּוֹת גֵּרָהוּ
102. לֹא עֲשֶׂה כְּאֲשֶׁר יֵאָתֶה מִצְוֹת קוֹנְהוּ,
103. אֵד יוֹתֵר מִהַנָּה תִּשְׁמַר נֶפֶשׁ תִּמָּה
104. מִלְּהַגְּבִיּוֹת לְמַעַלָּה מְעַשְׂרִים אִמָּה.
105. וְלֹא יִתֵּן בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יִשִּׁימוּ הַכָּל
106. אֶת גֵּרוֹת הַבַּיִת אֲשֶׁר בְּחוּל.
107. בְּפִנֵּת הַיָּמִין כְּמִשְׁפֵּט הַתּוֹרָה
108. יִדְלִיק אֶת הַגֵּרוֹת בְּמִנּוּרָה
109. לְהַתְחִיל בְּשְׂמַאל לְיָמִין לְהַפְנוֹת
110. כְּמִשְׁפֵּט הַכֹּהֲנִים מִקְרִיבֵי קֶרֶבְנוֹת.
- יב. הדלקה עושה מצווה**
111. וּמִטְרַת הַמִּצְוָה אֵד הַהַדְלָקָה
112. וּבִהֲנָחָה בְּלִבָּד מִצְוָה נַעֲתָקָה,
113. וְאִף אִם אַחְזָה בְּיָדוֹ בְּעֵת הַדְלָקָתוֹ
114. אִין בְּיָדוֹ יְדֵי חוֹבְתוֹ.
115. וְאִם לְפָנָי זְמַנָּה הִיָּתֶה בּוֹעֵרֵת
116. הַנְּהַדְרָת.
- יג. אסור להשתמש בנרות**
117. וְיִשְׁמַר מֵאֵד לְהַזְהֵר בְּכַבּוּדָּהּ
118. וְלֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ מֵאוּמָה מֵאוֹר יְקוּדָהּ
119. אִף דְּבַר מִצְוָה וְחִפְצֵי שָׁמַיִם,
120. וְאִף בְּרַחוּק מִקּוֹם מֵלֵא עֵינַיִם,
121. אִף מִנֵּר הַרְאֵשׁוֹן לְהַדְלִיק הַנוֹתָרִים
122. אֲשֶׁר אֵד לְהַדָּר אֵינָם מִתָּרִים.
123. וְאִם כְּבָר בְּעֵרָה מִדָּתָהּ הַקְּצוּבָה
124. מִנִּי אִזְּ כְּנֵר חוּל הִיא חֲשׂוּבָה.
125. וְאִם טָרַם זְמַן זֶה כְּבָתָהּ
126. אִזְּ אֲסוּרָה הִיא וְאוּסָרֵת תַּעֲרוּבָתָהּ,
127. וְהַשְּׁמֹן יִדְרֹשׁ לְהַתִּירוֹ שְׁשִׁים כְּפָלַיִם,
128. וְיִזְהָר בְּלֵי לְעָרְבוֹ בְּיָדַיִם.
129. וְאִם כְּבוֹ הַגֵּרוֹת אַחֲרֵי הַהַדְלָקָה,
130. לְהַדְלִיק עוֹד פֵּעַם אִין לְהִזְקִיקָה.

- כ. קריאת התורה בחנוכה**
- 164. ויקראו בתורה פרשה קבועה
 - 165. בחנכת משכן המקדש היא ידועה
 - 166. שלשה אנשים במנין
 - 167. והכהו לכפיל הענין,
 - 168. וביום השבת בנביא ופטירו,
 - 169. הנרות אשר חזה זכריהו יזכירו,
 - 170. ואם שבת שני בו יארע
 - 171. בנרות שלמה במפטיר יקרא,
 - 172. וקריאת ראש החדש תמיד קודמת
 - 173. אך כבוד היום בחנכה נחתמת.

- יד. קבלת שבת בהדלקת נרות חנוכה**
- 131. פקביעת שבת הדלקת הנר מסכמת
 - 132. זולת אם חשב באמת
 - 133. ובצדקה
 - 134. כי אינו מקבל שבת בהדלקה.

- טו. דין חנוכיות שונות**
- 135. נר אשר יש לה פיות מהרבה עברים
 - 136. אנשים כמספרם בה נפטרים,
 - 137. ואם בעגילה שם פתילות בתוך הקערה
 - 138. אף מצות אחת מהן נעדרה,
 - 139. רק אם כלי עליה כפה
 - 140. אז כל פתילה למצוה יפה.
 - 141. וחרס ישן מהרסי אדמה
 - 142. לא לכבוד המצוה הרמה.
 - 143. ואם בבלי דעתו עליו הדליקו
 - 144. בלי ברכה חכמים חקר העמיקו.

- טז. הדלקת נרות במוצאי שבת**
- 145. ובמוצאי שבת הבדלה או הבערה
 - 146. מי להקדים עוד לא נחקרה.
 - 147. רק לא עליו יברך על הנר בהבדלה,
 - 148. כי אך למצוה ולא להנאה נגבלה.

- יז. סוג השמן**
- 149. שמן זית למצוה נבחרת,
 - 150. אף נרות חלב או שעוה יצלחו
 - 151. והם יהדרו אם יארכו.

- יח. דין על הניסים**
- 152. בהודות לז' והלל יגמרו
 - 153. כל שמונת ימים אשר נבחרו
 - 154. ולהזכיר בתפלה ובברכת הסעודה
 - 155. חסד ד' לבית יהודה.
 - 156. ואם שכח איננה נחזרת
 - 157. אף שאינה יפה ומהדרת.
 - 158. בתפלה בברכת הודאה
 - 159. ובברכת המזון בהארץ נקבעה,

- יט. סעודות בחנוכה**
- 160. ולהרבות בסעודה ושתיית יין
 - 161. בהם מצוה אין.
 - 162. רק דברי תורה ישימו להם פדות
 - 163. מכלל סעודת רשות.

נכתב על ידי הרב זצ"ל בסמארגון תרמ"ג

השיר מופיע בספרים

אורות הראייה עמ' ז'-י"ב,

ובמועדי הראייה עמ' קע"א – קע"ז

כותרות לפסקאות - מדרשת חיות דקדושה

